

Крыху аб гісторыі

(Праця)

Складаны працэ пубстанцыя Вялікага Княства Літоўскага яшчэ дакладна не рускіх земляў і пачуўшыся на сілах, ВКЛ дасыльдаваны. Ён спалучасе ў сабе шмат распачынае ў другой палове XIV ст. навязысціненых пытаньніў, як і самы годзьдзя свою вонкавую экспансію. На тэрмін «Літва». Праўдападобна, што падраджэнне гаспадарстваваў ВКЛ пачалося дзесяці на пачатку XIII стагоддзя. Сядзіна гэтага стагоддзя — Старынскі замак, выгнаўшы стуль Татараў, на ўсходзе яно прыпыніле набегі маскоўскіх князей, адсунуўшы далёка свае межы і ўжо знаёміце нас з паважнай сілай гэта гаспадарстваваў адзінкі з цэнтрам Рыжскаму княствам, на поўначы яно накідаў таксама свой пратэктарат Пскоў-Міндоўгу. На чале гэтага княства стаіць здолны гаспадар, вялікі князь віцебскі.

Аднак мы пакінем палітычную гісторыю да 1263 году. Ён быў знаны таксама з рэчаю ВКЛ збоку, прыбятаючы да яго толькі ў выпадках патрэбнасці. Нас найбольш цікавіць нацыянальны характар гэтага гаспадарства, а таму мы зайдзем ціпер праследжіваем і выдзяленьнем запраўных твароў ягонае гісторыі.

Зусім беспадстаўна абавязнаць нацыянальныя характеристыкі гаспадарства па дынастычнаму паходжанню ягоных гаспадароў. Гісторыя знае шмат выпадкаў, калі тым ці іншым гаспадарствам кіравалі выхадцы з чужых ім народу. Аднак гэта ня прыводзіла да зъмены нацыянальнага аблічча даных гаспадарстваў. Атрымоўвалася заўсёды наадварот, калі гэта толькі ня было масавае навадненне чужынцамі шляхам падбіцца, што чужая дынастыя падпадала пад куткай нацыянальнай асыміляцыі кіраванага ёй народу. Такім чынам пры абавязнаць нацыянальнага характеристу таго ці іншага гаспадарства трэба падыходзіць усеобсава, бяручы пад увагу і гаспадарствуюю мову, і культуру, і національства, палітыку гаспадароў, якія заўсёды паказваюць, чыле яна абараняе інтарэсы. Прыгледзеўшыся такім пададкам да ВКЛ, прыходзіцца заключыць, што яно было беларускім гаспадарствам, на глядзічы на то, што дынастыя ягоных вялікіх князей была прайдападобна летувіскага паходжання. Яна аднак абараняла інтарэсы беларускага народу і звязаная з ім нацыянальна шляхам свайго канчатковай эланаціяналізацыі. Гэтага навет ня можуць па прызыне гісторыкі нашых сучаснікаў, хоць яны падыходзіць да гісторыі ВКЛ за іншага пункту гледжання. Прыкладам, польскі гісторык Вельгорскі, які магчыма найболыш за іншых уважае ВКЛ за летувіска-польскую гаспадарствам, мусіў прызнаць, што факт пойнага зьбеларушчання летувіскіх элемэнтаў ВКЛ, і перадусім шляхты, стаўся дзякуючы палітыцы вялікіх князей, праводжанай на працягу двух стагоддзяў, пачынаючы ад Міндоўгу і канчычаючы Вітаўтам. Ён адзначае, што «вельмі цікава съцвердзіць той факт, што імперыялістичныя пляны Вітаўта базаваліся ў сэньесе этнічным і культурным на рускай (чытай на беларускай) праграме і ў ніякім выпадку на праграме этнічнай Літвы (чытай Летуву). Гэта самое съцвярджжае і расейскі гісторык Любаскі, адзначаючы, што ў бяднай Беларуска-Летувіскім гаспадарстве беларуская стыхія перамагла практычна з утрыманым асобнымі вайсковыми адзінкамі. На чале гэтага фэдэральнага стаіць віцебскі князь, які падзяляе ўладу з сваімі княжай радай, што складаецца з прадстаўнікоў усіх земляў.

Гэтае абеднанье праводзіцца ў большасці выпадкаў мірным шляхам, на прынцыпах фэдэральнай, якая забяспечвае незачэпнасць звычайнага права кожнай пасабной зямлі, іхніе самакіраваныне на чале з мясцовым князем і княжай радай, прывілеі мясцовага жыцтва. На чале гэтага фэдэральнага стаіць віцебскі князь, які падзяляе ўладу з сваімі княжай радай, што складаецца з прадстаўнікоў усіх земляў.

Тому ў Полацку рана званы Пазванілі ў Сафіі съятой Да заўтрані, — ён-жа праз сны Ужо у Кіеве звон чуе той.

Хоць і вешчая, кажуць, душа У дзёрзкім целе ягоным была, Але часта бяды без нажа Нацярпяўся, што доля дала.

Яму першаму вешчы Баян
І прыпейку дасыціна злажкы:
«Хітры, быстры, ні птах той быстрон
Суду Божага на перажкы!»

З гэтых песнін «выцінаюць» у чытача радкі, характеристычныя барызданінно дзесянінай Усяслава, ягоную рухлівасць, кідлівасць, прадпрыемлівасць. Гэтая барызданія дайшла да нас у рэзкіх лініях, у вадных дзеясловах і імёнах, бязь сьветлачкі і колерных пераходаў... «Ахінуўся сінім імлігой», «адпёр браму», «разబіў славу», «скочыў», «пусціўся на хітрыкі», «дакрануўся»¹⁰.

«После абраца «малацьбы» на Нямізе ў «Слове аб палку Ігаравым» маём дальшы імліві іншы нарадным дзесянінай свае энэргій дзесянінай Усяслава. Ранейшая маланкавасць заменена некаторай памалыннасцю: «людзям суд судзіў, гарадамі князёў надзяляў... ваўкалакам гуляў... ваўком шлях пераўбягаў...». Абрэзы лагаднішыя, хоць таксама адбіваюць жаданыне дзесянінай і ўлады. Усяслав, які рысуете старая песня, усюдзі паспяваваў і ўсё чуў»¹¹.

«Радкі, пасвячаныя Усяславу летапісам, даволі зыркі, каб съветчыць пра тое надзвычайнай даймо, якое пакінуў па сабе гэты князь у памяці сучаснікаў і патомкаў. У народным уважэнні быў элемэнт бісумлёнага зьдзівання з ягонае энэргіі і гаспадарствавага розуму. Яно адбілася ў песьні: «людзём суд судзіў, гарадамі князёў надзяляў...». І ў летапісі ў «Слове» запалі адно начысленыя іскры таго полымія, каторага адблескам ірдзела ягоная слава. Маём дапусціць, што гэта слава была галосная нат у канцы XII ст., калі песьні пра яго яшчэ не замоўклі. Відавочна, у песьні пра Усяслава зробленыя былі пры складаныні «Слове» такія скара-

Крыніцы ды ня тыя

Савецкая літаратура загнаная на толькі ўзкое кола казённага ура-патрыятызму. Жыцьцё, як запраўдная крыніца творчасці, апнілася пад заслонай. Пісьменнік мае натхніца партыйнай дырэктывой, да якой падганяеца рача-інсаніць. Вось чаму савецкая літаратура, як адзяржаўленая прадукцыя, гэтакая аднастайная і блеклая, бо вырабляецца яна, нібы той шырэспажыў, паводле адзінай ідэі й падзялкавага стандарту, вымага-нага ябазікавага стылю, якія маюць пера-араку запушчаныя, выцігніць загразлае. Жыцьця чалавека заступіла старажытна вы-писаная схема партыйнага разанэра, які гаворыць штампамі з блікнуту агітата-ра, прыкладам — «высокася званыя ка-муністы» і ці «які гэта высокі і начысны пост — партыйны кіраўнік».

Свайм партыйным пасланцом на вёску Шамякін навет дае прозывішчы паводле эздведзенаму ім прызначэнню, як Лемяшэвіч ці Валатовіч: яны маюць пера-араку запушчаныя, выцігніць загразлае. Жыцьця чалавека заступіла прадукцыя, гэтакая аднастайная і блеклая, бо вырабляецца яна, нібы той шырэспажыў, паводле адзінай ідэі й падзялкавага стандарту, вымага-нага ябазікавага стылю, якія маюць пера-араку запушчаныя, выцігніць загразлае. Жыцьця чалавека заступіла старажытна вы-писаная схема партыйнага разанэра, які гаворыць штампамі з блікнуту агітата-ра, прыкладам — «высокася званыя ка-муністы» і ці «які гэта высокі і начысны пост — партыйны кіраўнік».

У стылі казённага мараліваныня раз-важаюць усе персанажы пра то, хто каго не дарабіў ці не дагаварыў, збочыў ад партыйнай лініі ці, абдороніў ёй, знайшоў сваё месца ў жыцьці. Жахліва ад-настайны і нудны тэты съвет, у якім людзі ходзяць па загадзе начыркнутых для іх лініях. Ён і створаны не яў-вы-яўленыне індывідуальны мастацкай за-думы, а дзеялісткай іллюстраціі засыдэды аднолькавага газетнага штампу, якія паслугуеца ў Шамякін, як галоўнай тэзай да раману: «зъявіліся рацэн-ні партыі, якія ўскалыхну ўсіх краіну, вы-кілі і вялікі патрыятычны рух». Ці не тыму ж раман напісаны ў зацымленым газэтным стылі. Навет моладзь, выпу-скнікі сядзібнай школы — «гэты разу-мныя юнакі дзяцінства юнакі й дзячучы», якія пасыдлююць іх аўтара, якія прыносяць яў-жыцьцю ўніверсальнай мастацкай за-думы, а дзеялісткай іллюстраціі засыдэды аднолькавага газетнага штампу, якія паслугуеца ў Шамякін, як галоўнай тэзай да раману: «зъявіліся рацэн-ні партыі, якія ўскалыхну ўсіх краіну, вы-кілі і вялікі патрыятычны рух». Ці не тыму ж раман напісаны ў зацымленым газэтным стылі. Навет моладзь, выпу-скнікі сядзібнай школы — «гэты разу-мныя юнакі дзяцінства юнакі й дзячучы», якія пасыдлююць іх аўтара, якія прыносяць яў-жыцьцю ўніверсальнай мастацкай за-думы, а дзеялісткай іллюстраціі засыдэды аднолькавага газетнага штампу, якія паслугуеца ў Шамякін, як галоўнай тэзай да раману: «зъявіліся рацэн-ні партыі, якія ўскалыхну ўсіх краіну, вы-кілі і вялікі патрыятычны рух». Ці не тыму ж раман напісаны ў зацымленым газэтным стылі. Навет моладзь, выпу-скнікі сядзібнай школы — «гэты разу-мныя юнакі дзяцінства юнакі й дзячучы», якія пасыдлююць іх аўтара, якія прыносяць яў-жыцьцю ўніверсальнай мастацкай за-думы, а дзеялісткай іллюстраціі засыдэды аднолькавага газетнага штампу, якія паслугуеца ў Шамякін, як галоўнай тэзай да раману: «зъявіліся рацэн-ні партыі, якія ўскалыхну ўсіх краіну, вы-кілі і вялікі патрыятычны рух». Ці не тыму ж раман напісаны ў зацымленым газэтным стылі. Навет моладзь, выпу-скнікі сядзібнай школы — «гэты разу-мныя юнакі дзяцінства юнакі й дзячучы», якія пасыдлююць іх аўтара, якія прыносяць яў-жыцьцю ўніверсальнай мастацкай за-думы, а дзеялісткай іллюстраціі засыдэды аднолькавага газетнага штампу, якія паслугуеца ў Шамякін, як галоўнай тэзай да раману: «зъявіліся рацэн-ні партыі, якія ўскалыхну ўсіх краіну, вы-кілі і вялікі патрыятычны рух». Ці не тыму ж раман напісаны ў зацымленым газэтным стылі. Навет моладзь, выпу-скнікі сядзібнай школы — «гэты разу-мныя юнакі дзяцінства юнакі й дзячучы», якія пасыдлююць іх аўтара, якія прыносяць яў-жыцьцю ўніверсальнай мастацкай за-думы, а дзеялісткай іллюстраціі засыдэды аднолькавага газетнага штампу, якія паслугуеца ў Шамякін, як галоўнай тэзай да раману: «зъявіліся рацэн-ні партыі, якія ўскалыхну ўсіх краіну, вы-кілі і вялікі патрыятычны рух». Ці не тыму ж раман напісаны ў зацымленым газэтным стылі. Навет моладзь, выпу-скнікі сядзібнай школы — «гэты разу-мныя юнакі дзяцінства юнакі й дзячучы», якія пасыдлююць іх аўтара, якія прыносяць яў-жыцьцю ўніверсальнай мастацкай за-думы, а дзеялісткай іллюстраціі засыдэды аднолькавага газетнага штампу, якія паслугуеца ў Шамякін, як галоўнай тэзай да раману: «зъявіліся рацэн-ні партыі, якія ўскалыхну ўсіх краіну, вы-кілі і вялікі патрыятычны рух». Ці не тыму ж раман напісаны ў зацымленым газэтным стылі. Навет моладзь, выпу-скнікі сядзібнай школы — «гэты разу-мныя юнакі дзяцінства юнакі й дзячучы», якія пасыдлююць іх аўтара, якія прыносяць яў-жыцьцю ўніверсальнай мастацкай за-думы, а дзеялісткай іллюстраціі засыдэды аднолькавага газетнага штампу, якія паслугуеца ў Шамякін, як галоўнай тэзай да раману: «зъявіліся рацэн-ні партыі, якія ўскалыхну ўсіх краіну, вы-кілі і вялікі патрыятычны рух». Ці не тыму ж раман напісаны ў зацымленым газэтным стылі. Навет моладзь, выпу-скнікі сядзібнай школы — «гэты разу-мныя юнакі дзяцінства юнакі й дзячучы», якія пасыдлююць іх аўтара, якія прыносяць яў-жыцьцю ўніверсальнай мастацкай за-думы, а дзеялісткай іллюстраціі засыдэды аднолькавага газетнага штампу, якія паслугуеца ў Шамякін, як галоўнай тэзай да раману: «зъявіліся рацэн-ні партыі, якія ўскалыхну ўсіх краіну, вы-кілі і вялікі патрыятычны рух». Ці не тыму ж раман напісаны ў зацымленым газэтным стылі. Навет моладзь, выпу-скнікі сядзібнай школы — «гэты разу-мныя юнакі дзяцінства юнакі й дзячучы», якія пасыдлююць іх аўтара, якія прыносяць яў-жыцьцю ўніверсальнай мастацкай за-думы, а дзеялісткай іллюстраціі засыдэды аднолькавага газетнага штампу, якія паслугуеца ў Шамякін, як галоўнай тэзай да раману: «зъявіліся рацэн-ні партыі, якія ўскалыхну ўсіх краіну, вы-кілі і вялікі патрыятычны рух». Ці не тыму ж раман напісаны ў зацымленым газэтным стылі. Навет моладзь, выпу-скнікі сядзібнай школы — «гэты разу-мныя юнакі дзяцінства юнакі й дзячучы», якія пасыдлююць іх аўтара, якія прыносяць яў-жыцьцю ўніверсальнай мастацкай за-думы, а дзеялісткай іллюстраціі засыдэды аднолькавага газетнага штампу, якія паслугуеца ў Шамякін, як галоўнай тэзай да раману: «зъявіліся рацэн-ні партыі, якія ўскалыхну ўсіх краіну, вы-кілі і вялікі патрыятычны рух». Ці не тыму ж раман напісаны ў зацымленым газэтным стылі. Навет моладзь, выпу-скнікі сядзібнай школы — «гэты разу-мныя юнакі дзяцінства юнакі й дзячучы», якія пасыдлююць іх аўтара, якія прыносяць яў-жыцьцю ўніверсальнай мастацкай за-думы, а дзеялісткай іллюстраціі засыдэды аднолькавага газетнага штампу, якія паслугуеца ў Шамякін, як галоўнай тэзай да раману: «зъявіліся рацэн-ні партыі, якія ўскалыхну ўсіх краіну, вы-кілі і вялікі патрыятычны р

Кнігапіс

Новае навуковае выданье

Праф. Мікола Куліковіч, Беларуская савецкая опера, выд. Інстытуту для Вывучэння СССР, Мюнхэн, 1957, 126 бач.

Маем тут перад сабой новую працу ведамага беларускага кампазытара ў музыкальным праф. М. Куліковіча. Да гэтага часу ў беларускіх выданнях Інстытуту для Вывучэння СССР звязаўся ўжо цэлы рад вельмі цэнных і цікавых артыкулаў праф. М. Куліковіча, які ў беларускім мове так і ў ангельскай, якія, на нашу думку, мусілі быць вельмі прыхільна ўспрынітыя чытчамі, з гэлішчам на вакансіі тэматыкі, распрапоўванай аўтарам.

Мыльноща тыль, якія думаюць, што музыка, тэатр, опера, нааугл мастваць, у жыцці нацыі зьяўляюцца катэгорыяй мове так і то другадынны, але і нааугл малаважнымі. Бальшавікі-ж, якія больш за ўсіх прыдаюць значаньню аспекту чыста матар'ильнаму, лікам і працэнтам дасягнутае вытворчасць матар'ильных прадуктаў, усё-ж добра разумелі, мо лепши чымські, значаньне мастваць, а ведаючы ягону силу ўздзеяння на чалавека, пастановілі ў максімальнай ступені выкарыстоць яго ў сваім паходзе да завалодання людзкімі душамі.

У другай частцы працы аўтар разглядае нараджэнне ўтворчую эвалюцию беларускага опернага тэатру, мастваць, якія тэатру ўзвышаюць, узмацяюць і кампазытарамі, фармалізм і біоракрэтызм у гэтых дачыненіях. Дзейнасць беларускага опернага тэатру храналягічна аўтар падзяляе на наступныя этапы: 1) станаўленне тэатру, ягоная нараджэнтасць — 1920—1927 гг.; 2) уступ у самастойнае жыццё — 1927—39 гг.; 3) першае асваенне беларускага опернага рэпэртуару, I-ая дэкада беларускага мастваць — 1939—41 гг.; 4) тэатр на эвакуацыі ў часе вайны — 1941—44 гг.; 5) зворт на Беларусь і далейшыя спробы стварэння беларускага рэпэртуару — 1944—54 гг.; 6) II-я дэкада беларускага мастваць — 1954—55 гг.; 7) сучаснае становішча тэатру (пасля дэкады) — 1955—56 гг.

Восі дэяліз з таго, што для бальшавікоў мастваць — гэта не сиродак духовага дасканалення, а сиродак для выкарыстання чалавека, мы ня можам задаволіцца тым, што яны нам расказваюць аб стане мастваць дзейнасці ў дасягненнях у сініншнім БССР. Самыя лікавыя ці працэнтавы дадзеныя аб «дасягненнях» у гэтай галіне нічога яшчэ не гавораць. Запраўднае мастваць нельзя ўкладаці ў графікі, пляны, лікі, працэнты.

Адрозу-ж адцемім, што эта гэтага агляду — гэта на крэтычны анализ дадзене працы праф. Куліковіча, а толькі агульнае азнямленне з ёй наших чытчоў.

У сваім уступе да працы аўтар парушае адно вакансію пытаньне: пачатак беларускага оперы. Гэтае пытаньне набывае прынцыпавага значаньня, калі возвем на ўбагу, што бальшавікі даводзяць, бывшыя беларускага опера паўсталі толькі ў гады савецкай улады. Аўтар разбівае савецкую прарапаганду цверджаньне, прыводзячы на дадав адбектыўныя факты, з якіх выразна відаць, што беларуское мастваць мае ўжо больш за стагодовую традыцію; самыя-ж вытокі беларускай тэатральна-сценічнай культуры мы знаходзім яшчэ ў стараадынным беларускім народным мастваць, якое высока ацянявецца навет і савецкімі наўкоўцамі.

Самая праца складаецца з дзве часткі: 1) Оперная творчасць беларускіх савецкіх кампазытараў, 2) Беларускі дзяржаўны оперны тэатр і ягоная праца над беларускай операі.

Разглядзяночы оперную творчасць і дасягненіні ці наўдачы ў ёй беларускіх савецкіх кампазытараў, палітычны ўмовы іхніе працы ды зыгзакі «генэральнае лініі», да якое былі забавязаны падраўнавацца кампазытары, а таксама цэлі шэраг фактараў, што ў той ці іншай меры мелі дачыненне да опернай творчасці, аўтар падзяляе савецкі пэрыяд гэтага творчасці на трох адрэзках: а) беларускую опера ў часе станаўлення савецкага опера нааугл (1921—36 гг.), дзе разглядаецца ейны імпарты, хоць і кароткі, росквіт ды зынішчынне яе партыйным дырэктыўамі ў часе «сацыялістичнага наступу»; б) беларускую опера на шыахе асваення савецкай (1936—41 гг.), адрозак, цэнтральнымі мамантамі якога была першая дэкада беларускага мастваць у Москве; в) сучаснае становічча беларускай савецкай опера (1941—56 гг.), адрозак, у які ўваходзіць опернае мастваць пэрыяду вайны, новага паслыянення «сацыялістичнага наступу», другая дэкада беларускага мастваць у Москве.

Разглядзяночы апошні адрэзак опернае творчасць, аўтар коратка азначаў дасягненіні беларускіх кампазытараў у гэтай галіне творчасці за часоў нямечкай акупацыі. Аўтар падчыркнуў, што ў гэлішчы на жахлівія вененія і акупацыйны ўмовы, у гэтым часе беларускія кампазытары дали запраўды паважны ўклад ў беларускую музычную культуру.

Заканчваючы першую частку свайго дасяледвання й падчыркнуўшы, што ў беларускай опернай творчасці існуе вельмі цяжкі і глыбокі, зациклены крэзіс, які мяжуеца з разлажэннем, поўным упадкам, катастрофой..., аўтар задае пытаньне: «Дык вось як-же пры такой сцяпні можна звязаць ў беларускіх операх што-колечы дадатніе?»

І аўтар гэтася дадатніе знаходзіц. Гэта перадусім фальклёрная аснова беларус-

кіх операў, прысутніцца якое ў творы ўжо стварае каштоўнасць. Далей аўтар піша: «Прыгадваючы ўсю опэрную творчасць беларускіх кампазытараў, якія ў савецкім беларускім опэрным маствацтве захоўваюцца пэўныя элементы беларускага нацыянальнага музычнага стылю, якія ў умовах свабоды творчасці могуць адыгрывать не малую ролю.

Уся праца праф. Куліковіча насычана цікавым фактычным матар'ялем ды зраджае аўтара на толькі яго даследніка. Гэтае захаваўшася пэўныя элементы беларускага нацыянальнага музычнага стылю, якія ў савецкіх операх ў БССР яшчэ далёкі ад завяршэння. Навет операў, зробленых ў часы сацыялістичных наступаў і партыйных націсків, савецкім можна з задаваленнем сказаць, што яна даволі юпартя хоча ўсю савецкім шляхам і што, на гэлішчы на сопрака год савецкіх улады, працэс саветызацыі опэрнай творчасці ў БССР яшчэ далёкі ад завяршэння.

Уся праца праф. Куліковіча насычана цікавым фактычным матар'ялем ды зраджае аўтара на толькі яго даследніка. Гэтае захаваўшася пэўныя элементы беларускага нацыянальнага музычнага стылю, якія ў савецкіх операх ў БССР яшчэ далёкі ад завяршэння.

Уся праца праф. Куліковіча насычана цікавым фактычным матар'ялем ды зраджае аўтара на толькі яго даследніка. Гэтае захаваўшася пэўныя элементы беларускага нацыянальнага музычнага стылю, якія ў савецкіх операх ў БССР яшчэ далёкі ад завяршэння.

І, урэшце, як ужо няраз пісалася пра

выданы Інстытуту, шкада, што такая

праца выдаўшася на рататары. А яшчэ

было-бы лепши, каб падобныя манаграфіі

выдаваліся на толькі друкам, але і ў

ангельскай ці ў іншай з галоўных мовай

Захаду.

А. Г.

Зъ беларускага жыцьця

ЗАКАНЧОНЫЕ ШКОЛЬНАГА ГОДУ У КЛЫУЛЕНДЗЕ

Беларуская народная школа ў Клыўлендзе (ЗША) 22-чэрвеня гг. закончыла 1956/57 школыны год. Гэтае здарэнне было адзначана ўрачыстасцю, на якую сабраліся вучні, бацькі, настаўнікі да актыў калені.

Галубым момантам было разданне вучням пасыветчання. У гарановы прызыдом былі запрошаны а. М. Маркаравіч, сп. Каханоўскі і сп. Калоша. Яны-ж і уручили пасыветчаны вучням.

Падзяяўшы ўсім узельнікамі, сп. Кіслы закрыў урачыстасць. На дарогу Жаночае Зтуртаванне частавала вучня ў імі гасцей розных прысмакамі.

Назаўтра, у царкве, а. Міхаіл адслужыў малебен з нагоды заканчэння школьнага году, дзе ўсе вучні прынялі ўдзел.

В. Шчэцкі

Увага!

У Выдавецтве «Бацькаўшчыны» вышли асобнай кніжкай і ўжо прадаюцца

Небяспечная прынада

(Заканчэнне з 2-й бачыны)

Вольнаму съвету не застаецца нічога іншага, як толькі ўзманиць гэту Заслону. Будучы ззаду ў байдзі усіх іншых відах зброі, мы ня маем ніякай іншай здаровай альтэрнатывы.

Такім дадавам можна быць толькі выгадаваць беларускага войска з маскоўскіх калёніяў, пачынаючы ад Вугоршчыны і Усходніх Нямеччыны. Небяспечна дзяліцца і шуканыя нацыянальныя творы былі ў свой час напалову забаронены. Такім чынам, як бачым, з гісторыі беларускага тэатру выкідалася ўсё найлепшае, нацыянальнае вартаснае. Гэта была абрэзаная і схвалысфікованая гісторыя беларускага тэатру.

М. К.

АДОЗВА

Царкоўная Рада новадкрытага мною прыходу Жыравіцкага Божае Маці ў Пэрт (Аўстралія), пастанавіла збудаваць собску царкву. З увагі на тое, што гэта будзе першая собсская Б.А.П. Царква ў Аўстраліі, звязаецца да ўсіх Беларусаў ахвярна дапамагчы ў так важнай падзеі на нашай царкоўнай пісці.

Ахвяры прашу высылаць на адрес:

A. Maroz, 109 Morrison Rd.,
Midland Junction, W. Australia.

Аўстралія,

† Архіепіскап Сяргей
Галава БАПЦ

ПОШУКІ

Ян Раманоўскі шукае сваіх сыноў Браніслава (нар. 1923 г.) і Константына (нар. 1926 г.). Весткі просьціца сласць на наступны адрес:

J. Romanowski,
97 Keymer St.,
Belmont,
W. A. Australia.

Але гэта яшчэ на ўсё. Намеснікам міністра прыкладовай вокаўдцы ў цэнтральных мясных і малочных вырабах Савет Міністраў БССР вызначае першым намеснікам міністра саўгасаў ГАЛАДУШКУ. Чыталі і дзівіліся, як клаў той баян на струны руکі свае, пальцы якіх белымі лебедзімі разьбягліся па гусылях, ды салаўшы ракатаў славу нашага народу. Але што там той старавечны беларускі баян? Бальшавікі, казаўтой, пераплюнулі ягоныя ракатанымі салайніцамі. Таварыши Баянскіх хвалілі ўсю съвету, што беларускую вырабаваніню заслонілі.

Перапечка такім дадзеніем не заслоніла, што беларускія вырабы заслонілі. Але гэта яшчэ на ўсё. Намеснікам міністра прыкладовай вокаўдцы ў цэнтральных мясных і малочных вырабах Савет Міністраў БССР вызначае першым намеснікам міністра саўгасаў ГАЛАДУШКУ. Чыталі і дзівіліся, як клаў той баян на струны руکі свае, пальцы якіх белымі лебедзімі разьбягліся па гусылях, ды салаўшы ракатаў славу нашага народу. Але што там той старавечны беларускі баян? Бальшавікі, казаўтой, пераплюнулі ягоныя ракатанымі салайніцамі. Таварыши Баянскіх хвалілі ўсю съвету, што беларускую вырабаваніню заслонілі.

Вясноўскімі падзеямі на міністэрстве прыкладовай вокаўдцы ў цэнтральных мясных і малочных вырабах Савет Міністраў БССР вызначае першым намеснікам міністра саўгасаў ГАЛАДУШКУ. Чыталі і дзівіліся, як клаў той баян на струны руکі свае, пальцы якіх белымі лебедзімі разьбягліся па гусылях, ды салаўшы ракатаў славу нашага народу. Але што там той старавечны беларускі баян? Бальшавікі, казаўтой, пераплюнулі ягоныя ракатанымі салайніцамі. Таварыши Баянскіх хвалілі ўсю съвету, што беларускую вырабаваніню заслонілі.

Пасыпіўшы пасыпіўшы, што беларускія вырабы заслонілі. Але гэта яшчэ на ўсё. Намеснікам міністра прыкладовай вокаўдцы ў цэнтральных мясных і малочных вырабах Савет Міністраў БССР вызначае першым намеснікам міністра саўгасаў ГАЛАДУШКУ. Чыталі і дзівіліся, як клаў той баян на струны руکі свае, пальцы якіх белымі лебедзімі разьбягліся па гусылях, ды